

yıl / year: 17 • sayı / issue: 34 • kış / winter 2019 • s./p. 557 - 565

Vefeyât
Obituary

Merhûm Prof.Dr. Ahmet Önkal (1952-2019)

Hocam

İSMAİL HAKKI ATÇEKEN

Prof. Dr. Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi
İslam Tarihi Anabilim Dalı
ihatceken@hotmail.com | orcid.org/0000-0001-7406-5710

Geliş Tarihi / Received: 14.11.2019 • Yayına Kabul Tarihi / Accepted: 12.12.2019

Atıf / Cite as

Atçeken, İsmail Hakki. "Merhum Prof. Dr. Ahmet Önkal (1952-2019)". *İstem*, 17/34 (2019): 557-565. <https://doi.org/10.31591/istem.646857>

22 Şubat 2019 Cuma günü 67 yaşında aramızdan ayrılan Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu İlahiyat Fakültesi İslâm Tarihi Anabilim Dalı öğretim üyesi muhterem Hocamız Prof. Dr. Ahmet Önkal'a Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum.

Hocamızın hayat hikayesine kısaca bakacak olursak kısaca şunları söyleyebiliriz: Ahmet Önkal 1952 yılında Konya'nın Ahmet Dede Yediler (Biçcimez) mahallesinde dünyaya geldi. İlk tahsilini Nakiboğlu İlkokulu'nda, orta ve lise tahsilini ise Konya İmam Hatip Lisesi'nde tamamladı. 1974 yılında Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nden mezun oldu. İslâm Enstitüsü öğrencisi iken imam-hatiplik görevine başladı. 1977 yılında Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde İslâm Tarihi asistanlığı görevine başladı. 1980 yılında aynı Enstitü'ye öğretim üyesi oldu. Konya Yüksek İslâm Enstitüsü'nde bir süre müdür yardımcılığı görevinde bulundu. Doktora danışmanı o yıllarda Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde görev yapan Prof. Dr. Mustafa Fayda idi. Hocamız doktora dersleri için her hafta bir gün Ankara'ya giderek ders dönemini tamamladı. 1985 yılında "*Rasûlul-lah'ın İslâm'a Davet Metodu*" adlı çalışmasıyla doktora derecesini aldı. 1987 yılında İslâm Tarihi Anabilim Dalında "Doçent", 1994 yılında İslâm Tarihi alanında "Profesör" unvanını aldı. İslâm Tarihi Anabilim Dalı başkanlığı ve İslâm Tarihi ve Sanatları Bölüm başkanlığı görevlerini gerçekleştirdi. 2004-2011 yılları arası 7 yıl süreyle Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı'nı yürüttü.

Siyer ve İslâm Tarihi alanında çalışmalar yapan Prof. Dr. Ahmet Önkal Ho-

camızın en dikkat çeken çalışması “*Rasûlullah'ın İslâm'a Davet Metodu*” adlı kitabıdır. Bu kitap ilk baskısının yapıldığı 1981 yılından itibaren büyük ilgi gördü, eserin son olarak 2019 yılı içinde 28. baskısı yapıldı. Bu çalışma, Türkiye Millî Kültür Vakfı tarafından başkanlığını Prof. Dr. Salih Tuğ'un yapmış olduğu jüri tarafından jüri özel ödülüne layık görüldü. Ahmet Önkal'ın bu kitabının dışında yazdığı 9 adet kitap ve kitap bölümü, 40 civarında çeşitli ilmi-akademik dergide yayınladığı makaleler, ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunduğu tebliğler ve Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'nde 83 adet ansiklopedi maddesi bulunmaktadır.

Ahmet Önkal Hoca ile bendenizin ilk tanışması Konya İmam Hatip Lisesi'ne başladığım 1977 yılında başladı. Konya'da Aziziye Camii civarında başkanlığını hafız Hasan Hüseyin Varol Hoca'nın yaptığı Hayra Hizmet Vakfı Kütüphanesinde başlayan ilk tanışışığımız vefatına kadar tam 42 yıl devam etti. İmam Hatip Lisesinde okurken bu kütüphanede hafta sonları Ahmet Önkal ve İslâm Enstitüsünden bazı hocalardan oluşan bir grup “*en-Nahvu'l-Vâdih*” ve diğer bazı Arapça kitaplar okurlar; fırsat buldukça bir grupla birlikte onları takip ederdik. Ayrıca dinleyici olarak katıldığımız bazı seminer toplantıları da olurdu. 1984-1989 yılları arasında Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi iken İslâm tarihine olan özel ilgim sebebiyle Ahmet Önkal ve Mehmet Ali Kapar Hocalarımdan derslerde ve ders dışı zamanlarda istifade etmeye çalıştım. İlahiyat Fakültesi son sınıf öğrencisi iken 1989 yılında hazırladığım “*Hz. Osman'a Yapılan İthamlar*” isimli lisans bitirme tezi danışmanım Ahmet Önkal idi. Hocamızın ilmi konulardaki hassasiyetini, kaynaklara vukûfiyetini o zaman daha yakînen müşahede etmiştim. Daha sonra yüksek lisans ve doktora öğrenimim esnasında da danışmanım Ahmet Önkal Hoca idi. Yüksek lisans döneminde hazırladığım iki adet seminerin dışında “*Hz. Peygamber'in Yahudilerle Münasebetleri*”, doktora da yine 2 adet seminerle birlikte “*Emevî Halifesi Hişâm b. Abdülmelik'in Halifelîği ve Şahsiyeti*” adlı tezleri hazırlarken Ahmet Önkal Hocamla çok samimi ve verimli bir iletişim içinde oldum. Yüksek Lisans ve doktora merhûm Hocamızın dışında Mehmet Ali Kapar, İsmet Kayaoğlu, İbrahim Sarmış vb. hocalardan ders aldım. Cem Zorlu ve Nadir Karakuş'la birlikte 1992-1993 öğretim yılında doktora derslerinde bu hocalarımızdan ders almıştık.

Ahmet Önkal Hocamızın menkıbeler, mübalağalı, zayıf veya uydurma rivayetlerden arındırılmış Kur'an âyetleri ve sahîh hadislerle dayanan bir Siyer-i Nebî oluşturma konusunda gayreti vardı. O'nun yüksek lisans ve doktora derslerinde incelenecek ders konularıyla ilgili önceden öğrencilere ödev ve kaynak vermesi dikkat çekici idi. Mesela bir sonraki hafta yüksek lisans veya doktora dersinde şakku's-sadr olayı incelenecekse o konuyla ilgili bir önceki haftadan İbn İshak, İbn Hişâm, İbn Sa'd, Vâkidî, Taberî vb. ilk dönem müelliflerinin temel kaynak eserlerini, ihtiyaç olursa Buhârî, Müslim vb. hadis kaynakları ve şerhlerinin ilgili bölümlerini öğrencilere dağıtırdı. Derste öğrenciler o konuyla ilgili inceledikleri kaynaklardaki rivâyetleri zikrederler, daha sonra Ahmet Önkal Hoca ele alınan konuyla ilgili dikkat çekici, ikna edici aklî ve naklî değerlendirmeler yapardı. Bu şekilde Siyer'in tartışmalı bazı konuları (sözgelimi Hz. Peygamber'in doğumun-

da meydana geldiği nakledilen rivâyetler, şakku's-sadr olayı, rahip Bahîra hadisesi, nübüvvet hazırlık sürecindeki olaylar, Garânîk hadisesi, İsrâ ve Mi'rac, Hz. Peygamber'e yapılan sihir teşebbüsü vb.) incelenir ve tahlil edilirdi. Hocamızın Siyer konuları ve kaynaklarına üstün vukûfiyeti, mükemmel Arapça'sı, ilmî konulardaki hassasiyeti, kaynaklardaki farklı rivâyetleri karşılaştırmalı tahlilleri, ufuk açıcı değerlendirmeleri dikkat çekicidir. Nitekim 2008 yılı Mayıs ayında İslâm Tarihçileri ile birlikte katıldığımız Sûriye seyahatinde Busrâ'da rahip Bahîra'nın manastırından kalan yapıyı ve diğer tarihî eserleri ziyaret ettikten sonra otobüste kendisine mikrofon uzatılan hocamızın bir saatten fazla devam eden rahip Bahîra olayıyla ilgili rivâyetler, rivâyetlerdeki tenakuzlar, zayıf ve mevzû nakiller üzerindeki dikkat çekici değerlendirmelerini seyahate katılan hocalarımız hatırlayacaklardır.

Öğrencilerine ilmî araştırmanın nasıl ve ne şekilde yapılacağı, kaynaklardan nasıl yararlanılacağı, farklı ve zıt nakillerin nasıl yorumlanacağı, siyerle ilgili tartışmalı konuların temel kaynaklar ışığında nasıl tahlil edileceği vb. konularda rehberlik etmiştir. Doktora dersinin birisinde Arapça bir kitaptan metin okuduk. Hatırladığım kadıyla bir dönem es-Sehâvî'nin *"el-İ'lân bit-Tevbîh limen Zemme Ehle't-Târih"* adlı kitabını okumuştuk. Mehmet Ali Kapar'la birlikte Ahmet Önkal Hocamdan hem aldığım derslerden hem de 8 yıl devam eden yüksek lisans ve doktora danışmanlık sürecinde pek çok konuda istifade etme imkanım oldu. Ahmet Önkal Hoca Fakülte'deki lisans derslerine de özel önem verirdi. Son yıllarda rahatsızlığı sebebiyle onun sadece lisansüstü derslere girmesini, lisans dersi alıp yorulmamasını söylediğimiz zaman tedavi gördüğü dönemlerde bile bir iki sınıf ta olsa lisans dersine girmenin kendisine iyi geldiğini ifade ederdi.

Ahmet Önkal'ın seminer ve tez müsvedde yazımlarını nasıl dikkatli gözden geçirdiği, ciddi bir tashihden geçirdiği malumdur. Hocamızın danışmanlığında tez hazırlayanlar bu husustaki titizliğini iyi bilmektedirler. Lisans bitirme teziyle başlayıp doktora teziyle tamamlanan 8 yıllık danışmanlık sürecinde (1989-1997) Ahmet Önkal Hocadan toplam 7 adet seminer ve tez çalışma yaptım. Seminer ve tez müsveddelerini çok titiz bir şekilde okur, sayfa kenarlarına not düşerek yanlışlıklara işaret ederdi. Metindeki ifade ve üslup hataları, tenakuzlar, kaynak ve tahlil eksiklikleri konusunda çok faydalı ikazlarda bulunurdu. Yüksek lisans ve özellikle doktora tezimi hazırlarken toplam 5-6 defa İstanbul'a TDV İSAM Kütüphanesi ve IRCICA Kütüphanelerine giderek kaynak temini yapmamda hocamızın tavsiyeleri etkili olmuştur. Kendisi de o yıllarda İslâm Ansiklopedisine çeşitli maddeler kaleme aldığı için İSAM Kütüphanesini çok iyi tanıyor ve bana özellikle tez konuyla ilgili maddelerin dökümantasyon poşetlerine bakmamı tavsiye ediyordu. Yine 1995 yılında 5 ay kadar kaldığım Mısır yolculuğuna çıkmadan önce hocamızın tavsiyeleri benim açımdan önemli tecrübe olmuştur. Çeşitli tavsiyelerinin yanında satın alacağım Arapça kitapların varsa tahkikli baskılarını tercih etmem gerektiğini, pratik Arapçayı geliştirmek için gayret göstermemi vb. özellikle ifade etmişti.

1997 yılında doktora tamamladıktan sonra yardımcı doçentlik için gerekli olan makale ve çalışmalarım, doçentlik dil belgem hazır olduğu halde 28 Şubat sürecinin devam ettiği dönemde iki yıl kadar kadroya atanmak için beklemiştim. Bu sıkıntılı süreçte Ahmet Önkal ve Mehmet Ali Kapar Hocalarımın bana moral vermeleri, yardımcı doçentliğin ara bir kadro olduğunu, önemli olan doçentlik olduğunu ifade etmeleri benim açımdan büyük moral kaynağı olmuştu. Yine bu iki hocanın doçentlik için gerekli kitap ve diğer çalışmaları hazırlamam gerektiği konusundaki beni teşvik etmeleri akademik hayatımda önemli bir dönüm noktasıdır. Merhûm hocam tercüme kitap-makale yerine te'lif kitap-makale çalışma yapmam gerektiğini tavsiye etmişti. Doçentlik ve profesörlük ana çalışmalarının konularının tespitinde ilk görüşüne başvurduğum hocam Ahmet Önkal idi.

Araştırma görevliliğimden (1991-1999) sonra başlayan öğretim üyeliğim döneminde de (1999-2019) son 20 yıl içinde hocamızla aynı Anabilim dalında görev yaparak onun bölüm başkanlığı, dekanlık, Konya İlahiyat Derneği başkanlığı vb. görevleri vesilesiyle idarî konulardaki maharetini, yönetmeliklere olan vukûfiyetini gözlemlene imkânım oldu. Ahmet Önkal ve M. Ali Kapar Hocalarımız 1990'lı yıllarda BİLKAM ve daha sonraki yıllarda EDAV adı altında İlahiyat Fakültesinden seçilen yetenekli öğrencilere Fakülte dışında ders ve seminer programları düzenleyerek öğrencilerin daha iyi yetişmesine katkıda bulunmuşlardır. Bu satırların yazarı da araştırma görevliliği sırasında birkaç defa Bilkam öğrencilerine seminer ve kitap tahlili dersleri verdi. Buradan yetişen birçok öğrenci bu programdan övgüyle bahsetmektedir.

Ayrıca kurucuları arasında yer aldığı ve başkanlığını yaptığı Konya İlahiyat Derneği'nin eğitim, burs vb. faaliyetleri sırasında etkin görev almıştır. BİLGE programı adı altında özel sınavla seçilen kız ve erkek öğrenciler yaz tatillerinde 2 aylık yoğun bir ders ve seminer programına tâbi tutuluyor, fakülte açık olduğu dönemlerde ise Cumartesi günleri bu faaliyet yürütülüyordu. Bu öğrencilere aylık burs ödeniyordu. Bilge programında fakülte'deki farklı hocalarla birlikte ben de birkaç defa Siyer ve İslâm Tarihi dersleri okuttum. Konya dışındaki çeşitli İlahiyat Fakülteleri ve İslâmî İlimler Fakültelerinde Bilge programı örnek alınmış, benzer faaliyetler yapılmıştır. Hâlen bu program fakültemizde devam etmektedir. Konya İlahiyat Derneği'nde Ahmet Önkal Hocamın başkan olduğu dönemde 4 yıl boyunca sekreter ve muhasip olarak görev aldım. Hocamla birlikte dernekte birçok faydalı organizasyonu birlikte yapmaya çalıştık. Ramazan aylarında ihtiyaç sahibi öğrencilere burs temin etmek ve Bilge programının yürütülmesi için gerekli olan maddi desteği sağlamak amacıyla Konya'daki bazı iş adamları ve sanayicileri ziyaret ederdik. Hocamızın samimiyeti, tanınmışlığı, güvenilirliği sayesinde Allah'a şükürler olsun gerekli ilgi ve desteği görürdük. Hocamız Bilge yürütme kuruluyla birlikte derslerin verimli bir şekilde yürütülmesi için titiz davranır, öğrencilerle birlikte düzenlenen çeşitli etkinliklere, gezilere ve pikniklere katılırdı.

Ahmet Önkal Hocanın dekanlık dönemi (2004-2011) fakülte'deki olumlu

ilmî-akademik gelişmeler, fakülte vizyonundaki güzellikler, sosyal faaliyetler açısından hayırla yad edilmektedir. Hemen hemen her yıl birer tane sempozyum tertip edilmiş ve bunlar kitap olarak basılmıştır. Ayrıca dekanlık görevi esnasında iki defa organize ettiği (2006 ve 2010) Konya İslâm Enstitüsü ve İlahiyat Fakültesi mezunları buluşması çok başarılı faaliyetler olarak fakülte tarihine geçti. Bu iki önemli organizasyon onlarca yıldır birbirini görmemiş pek çok mezunun Konya'da bir araya gelerek hasret gidermeleri ve kaynaşmalarına vesile olmuştur. Ayrıca hocamız gerek dekanlığı döneminde, gerekse daha sonraki dönemde İlahiyat Fakültesi'nin arkasındaki boş alana yeni bir bina yapılması için çok çaba sarf etmiş, plan-proje oluşturulması, üst makamlarla görüşülmesi vb. konularda girişimlerde bulunmuştur.

Ahmet Önkal Anabilim dalı, bölüm ve fakülteyle ilgili bir problem olduğunda görüşüne müracaat ettiğimiz iki hocamızdan birisi idi. Diğer hocamız Mehmet Ali Kapar'ın merhûm Ahmet Önkal Hocamızla Konya İmam Hatip Lisesi ve Konya Yüksek İslâm Enstitüsünden sınıf arkadaşı olması sebebiyle 55 yılı aşan kadim dostluğu ve samimi arkadaşlığı söz konusudur. Benimle birlikte başta 2018 yılında emekli olan M. Ali Kapar Hocam olmak üzere Anabilim Dalı öğretim üyelerimizden Prof. Dr. Ahmet Turan Yüksel, Prof. Dr. Cem Zorlu, Prof. Dr. Mehmet Bahaüddin Varol, Dr. Öğr. Üyesi Ali Dadan ve daha sonra aramıza katılan Arş. Gör. Maşide Kamit merhûm hocamızla birlikte uzun yıllar birlikte çalıştılar. Ahmet Önkal Hocamızla birlikte yurt içi ve yurt dışında birçok seyahatte (Sûriye, İspanya (Endülüs bölgesi), Bosna Hersek, Karadağ, Arnavutluk, Makedonya, Kosova, Kuzey Kıbrıs Türkiye Cumhuriyeti vb.) birlikte olma şansına sahip olduk. Bu seyahatlerde Ahmet Önkal Hocamızın nezaketi, dakikliği, diğer-gamlığı ve kafıyla uyumunu bir kere daha müşahade etme imkânımız oldu.

Ahmet Önkal'ın kaleme aldığı 9 adet kitap ve kitap bölümü, 40 civarında çeşitli ilmî-akademik dergide yayınladığı makale, tebliğ vb. yayın, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi'nde 83 adet ansiklopedi maddesi bulunmaktadır. *"Efendimiz: Hayatı, Tebliğ Ettiği Dinin Temel Esasları"* isimle Türkçe olarak basılan kitabı Boşnakça, Makedonca ve Arnavutça'ya da çevrilerek yayınlanmıştır. Bu ilmî çalışmalar Ahmet Önkal Hocanın ilmî vukufiyetini ortaya koymuş, Siyer ve İslâm Tarihi alanına önemli katkılarda bulunmuştur.

Danışmanlığında 33 civarında yüksek lisans ve doktora tezi tamamlanmıştır. Ülkemizdeki birçok İslâm Tarihi öğretim üyesine yüksek lisans veya doktora aşamasında ya da her ikisinde danışmanlık yaparak yetişmelerinde rol oynamıştır. Sözelimi Adnan Demircan, bendeniz, Ali Aksu, Mehmet Nadir Özdemir, Ahmet Güzel, Mithat Eser, Mehmet Şimşir, İhsan Arslan, Fatih Güzel, Yavuz Selim Göl, Murat Gök vb. örnek olarak sayılabilir. Ayrıca gerek Konya'da gerekse Konya dışında birçok akademisyen Ahmet Önkal Hocamızın yüksek lisans ve doktora derslerini alarak ondan istifade etmiştir.

Merhûm Ahmet Önkal, hayatını Hz. Peygamber (S.)'in doğru şekilde anlaşılmasına ve anlaşılmasına adanmış, nazik, titiz ve münekkit bir ilim adamıdır. Hocamız İslâmî hassasiyeti yüksek olan, nazik, merhamet sahibi, duygusal, ilmî

konularda ise çok titiz ve münekkit bir şahsiyetti. Üniversitelere başörtüsü ile girmenin yasaklandığı dönemlerde ve 28 Şubat sürecinde hocamızın vakarlı duruşu ve gösterdiği tepkiler bilinmektedir. Ülkemizde Siyer ve İslâm tarihçiliğinin gelişmesi, nitelikli çalışmalar yapılması için ömrü boyunca uğraşmıştır. Yurt içi ve yurt dışında çeşitli sempozyum, ilmî toplantı ve konferanslara katılmış gerek tebliğ sunumları, gerekse çok verimli ilmî müzakereleri ile alana katkıda bulunmuştur. Sadece fakülte içinde değil fakülte dışında da aktif olan Hocamız uzun yıllardır devam eden ve Tıp Fakültesi öğretim üyeleri, mühendis ve iş adamlarından oluşan bir gruba haftalık ilmî ve dinî sohbet ederdi. Rahatsızlığı ve tedavisinin devam ettiği son yıllarda bile çeşitli sempozyumlara katılmış, farklı sivil toplum kuruluşları ve vakıflar tarafından organize edilen (Siyer Vakfı vb.) Siyerle ilgili toplantılara katılmıştır.

Prof. Dr. Ahmet Önkal 2017 yılında kendisiyle yapılan bir mülakatta ülkemizdeki Siyer ve İslâm Tarihi çalışmalarının durumu hakkında dikkat çekici şu değerlendirmeyi yapmıştır: *“Türkiye’deki Siyer ve İslâm Tarihi çalışmaları ile İslâm tarihçiliğinin geldiği seviye hem sevindirici ve ümit verici hem de üzücü ve can sıkıcıdır. Sevindirici, çünkü Siyer ve İslâm Tarihi’ne ait çalışmalar önemli ölçüde hız kazandı. Akademik mahiyette olduğu gibi serbest alanda da birçok çalışma yapıldı, ciddi araştırmalar yayınlandı; bilimsel araştırmanın yolu açıldı, yöntemleri belirginleşti. İnşallah önümüzdeki yıllarda nitelikli çalışmalar hızla artacaktır. Ama işin üzücü ve can sıkıcı tarafı ise, ilmî yeterliliğe sahip olmayan, alanımızın gerektirdiği dil başta olmak üzere alt yapı ve en önemlisi bakış açısına sahip bulunmayan birileri de İslâm tarihçiliğine tabir caizse soyunmalarıdır. Hamasî duygular ön plâna geçti ve Siyer başta olmak üzere İslâm Tarihi’nin farklı alanlarında, hiç abartmıyorum, yüzlerce kitap yayınlandı. İşin ilginç tarafı, şüphesiz samimi duygularla Peygamber Efendimizi ve tarihimizi yüceltme anlayışına sahip halkımıza bu tür eserler daha cazip geldi. Bu hususta bence İslâm tarihçilerimize düşen önemli bir görev var: Halkımızın beklentileri ve duygularını da hesaba katarak farklı alanlarda ilmî usûlleri ve bakış açısını da esas almak sûretiyile çalışmalar ve yayınlar yaparak İslâm Tarihi ile ilgilenenlerin bilgi seviyesini yükseltmek... Umarım, başlangıçlarını bugünlerde görmeye başladığımız hedef kitleleri belirlenmiş eserler, edebî türde, çocuklara yönelik, popüler -ama popülist yaklaşımdan kurtulabilmiş- yeni çalışmalar ilmî araştırmalarla birlikte daha da hız kazanır...”¹*

Hocamızı yakînen tanıyanlar onun içe kapanıklığı, çok fazla konuşmayı sevmemesi, çoğunlukla sükûtu tercih etmesi, konuşması gereken yerde ise görüşünü ve tavrını ortaya koymaktan çekinmemesini bilirler. Son yıllarda hocamızın duygusallığının arttığını, bazen konuşurken ve Hz. Peygamber’den bahsederken gözlerinin dolduğunu, bir süre sessiz kaldığını ve daha sonra konuşmasına devam ettiğini müşahede ettik. 3 yıl civarında süren rahatsızlığı ve tedavi sürecinde çok sabırlı davrandığını, hiçbir zaman şikâyet etmediğini, fakültede

¹<http://www.islamtarihi.info/2017/07/prof-dr-ahmet-onkalla-roportaj.html>

veya hastanede yattığı dönemlerde ziyarete gittiğimizde "hocam nasılsınız? kendinizi nasıl hissediyorsunuz?" diye sorduğumuzda genellikle: "İyiyim elhamdülillah, inşaallah daha iyi olacağım" dediğini biliyoruz.

Rahatsızlığı döneminde İlahiyat Fakültesi İslâm Tarihi öğretim üyelerinin bölümler yaparak ortaklaşa hazırladıkları ders kitapları olan İslâm *Tarihi-1* ve *İslâm Tarihi-2* adlı kitapların editörlük görevini üstlendi. Kasım 2017'de müsveddesini yazmaya başladığı "*Muhtasar Sıyer-i Nebi*" kitabını tamamlamayı çok arzu ediyordu. Fakülteodaki odasında 2018 yaz tatili sonuna kadar akşamları geç vakte kadar çalıştığına şahidiz. 2018 Ekim ayından itibaren fakülteye fazla gelememeye başlamış ve hastalığı artmıştı. Bedir Gazvesi'ni yazdıktan sonra fakülteodaki masasının üzerinde sarı kağıtlardaki el yazısı müsveddeleri kalmış, bir daha yazma imkânı bulamamıştı. Hocamızın vefatından sonra bu eserin tamamlanmasının uygun olacağı ve onun son isteklerinden biri olması sebebiyle başta M. Ali Kapar Hocamız olmak üzere A. Turan Yüksel, bendeniz, M. Bahaüddin Varol ve Ali Dadan tarafından eksik kalan konular paylaşılarak yazılmış ve kitap hocamızın ismiyle Eylül 2019'da basılmıştır.

Her geçen gün yokluğunu daha çok hissettiğimiz merhum Ahmet Önkal Hocam'a Cenab-ı Hakk'tan rahmet diliyor, ömrü boyunca hayatını, tebliğ metodunu ve şahsiyetini anlattığı Hz. Peygamber'e komşu olmasını temennî ediyor, hayatta kalan hocalarımıza sağlıklı ve uzun ömürler diliyorum.

Mehmet Ali Kapar Hocamız emekli olduktan sonra İslâm Tarihi ve Sanatları Bölümüne hizmetleri sebebiyle merhum Ahmet Önkal Hocamızla birlikte plaket takdimi. (12 Temmuz 2018)

İslâm Tarihi ve Sanatları Bölümü öğretim elemanlarıyla bir hatıra (12 Temmuz 2018).
(Ahmet Önkal Hocamızın katıldığı son bölüm toplantısı hatırası)

Cebel-i Târik'ta iki muhterem Hocamız birlikte.(İspanya-Endülüs seyahati hatırası 09.12.2011)

Bosna Hersek gezisine katılan İslâm Tarihi Hocaları ve eşleri ile birlikte bir hatıra.(27 Haziran 2013)